

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon postáért egyezri hirdetésnél 10 fillér, többeszeri hirdetésnél 14 fillér. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 4 fillér. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérik.
Egész évre	8 kor.	ELES KÁROLY.	Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Fél évre	4 kor.	A kiadók nevében:	Kéziratokat nem küldünk vissza.
Negyed évre	2 kor.	Lukonich Gábor dr.	
Egyes szám ára 20 fillér.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	

Fazekas-iparunk.

A magyar kisiparos osztály elpusztulásával nemzeti életünknek egyik hatalmas oszlopa dől le. Ez osztály magyar hazafiasságával, nemzet gazdasági igen fontos munkájával, számbeli erejével és a kultúra iránt való fogékonyságával egyik erős rétege volt a nemzet alapzatának. Nálunk még inkább, mint a nagy nyugati népeknél. Azért látjuk fájó szívvel, aggódo lélekkel ez osztály rohamas hanyatlását. Hisz pár évtized óta nem egy mesterség végképpen elmerült az élet forgatagában s ma már csak a történelemé. A vargák, kis timárok, posztógyártók, szücsök, irhások, gombkötők stb. ma már csak az emlékezetben élnek. Nem egy iparág csak tengelyes s rövid idő kérdése, mikor seprí le végképp a világ szinpadáról a pusztulás szele.

Ez a szél érinti már a fazekas ipart is, hazánknak ezt az iparát, amely ugy elterjedtségénél, mint virágzásánál fogva is az elsők közé tartozik. Szerze ez országban hatalmas fazekas ipar virágzott, amely a Balkánt is elárasztotta készítményeivel. Ebben az országos iparban számottevő volt Sümeg fazekas ipara is, hisz 3-4 vármegye népét Sümeg látta el edényeivel. Ez az ipar nagyot csökkent országosra s ez a csökkenés magával ragadta Sümeg fazekas iparát is. (Jellemző, hogy jelenleg csak két fazekas inas jár az ipariskolába.)

Hegedüs volt kereskedelemügyi miniszter támogatására sietett ennek a pusztuló iparnak. Több intézkedést tett, amelynek máris szép eredményei láthatók egy-két északkeleti vármegyében, nevezetesen Ugocsában. Minisztersége utolsó hónapjaiban pedig Máramarosra terjesztette ki figyelmét s akcióját a következő leirattal tudatta a vármegye közönségével:

„Az agyagipar legerősebb pontja a vármegyében Huszt községe, ahonnan mint középpontból lesz a vármegye agyagipara fejlesztendő. E végből Huszt községben néhány évi időre agyagipari műhely létesítését rendelte el a miniszter, melyen hat állandó munkahely lesz létesítendő. A vidéki fazekas mestereket és azok segítségnyújtását fölváltva a jelentkezés sorrendjében magában a műhelyben jobb és szebb edények készítésében, valamint azok égetésében oktadják. Ugyanezen középponti műhely fogja az egész vármegye összes agyagiparosainak azt a nyersanyagszükségletét is fedeztetni, mely csak nagyobb arányú beszerzésnél biztosítja a jó minőséget és olcsóbb árt. Az iparosok a nyersanyagot a beszerzés eredeti árán fogják bármikor kapni. A főtartás összegéből munkadíjak címén 2400 korona azoknak a fazekasoknak díjazására szolgál, akik a műhelybe képezés céljából bemennek és pedig engedélyezett kiképezésük tartamára vidéknek részére napi két, helyiek részére napi egy korona segélydíjat. Minden községben haj-

landó a miniszter egy-két közös használatra szolgáló kuttant is építtetni.”

Regenerálni akarta azonban az említett miniszter az egész ország agyagiparát is. Miként akarta ezt a feladatot megoldani, arra nézve kiadott leiratából közöljük a következőket:

A hazai fazekas és általában agyagipar lehető regenerálását tervezvén, elhatároztam ennek egy központi feladatát, mely a kellő műszaki berendezéssel ellátva és teljes garanciákat nyújtó művészi vezetés mellett intenciómat és terveimet rendszeresen, egységesen és tervszerűen megvalósítani alkalmas legyen. Célom, mely egyúttal az egész működés irányát is megjelöli, az, hogy az ország minden agyagiparral nagyobb mértékben foglalkozó vidéke az ottani eredeti minták és — ha alkalmasak — régi technikák lehető felhasználásával jellegzetes, csak az illető vidék által üzemeltetett házipart nyerjen.

Ezért elhatároztam Budapesten egyelőre 3 évi időtartamra, egy központi agyagipari műhely felállítását, melynek a jelzett célon kívül még az a rendeltetése is, hogy központi gipszmintázó és öntő műhelye legyen az iparoktatási intézeteknek, azok számára a rajz és mintázás tanításához szükséges gipszmintákat megmintázza sokszorosítsa, hogy így a főhatóságom alatt álló iparoktatási intézetek a célnak mindenben megfelelő gipsz-mintagyűjteményekkel legyenek elláthatók és ezenkívül itt a központban folytonosan nagyszabású, a hazai iparoktatásnak és ipari érdekeknek megfelelő központi gyűjtemény is létesíthető legyen.

A leirat ezután a középponti gyűjtemény főbb feladatait ismerteti:

1. Összegyűjti az ország összes agyagipari vidékein található agyagokat és azokat ipari használhatóság szempontjából szakszerűen megvizsgálja illetve piacképességüket kipróbálja és ezekből rendszeres gyűjteményt ad.

2. Minden egyes vidék számára az ottvaló agyagokból, esetleg a régi technikák felhasználásával egy-egy teljes sorozat piacképes mintaedény és tárgy készíttendő, hogy az illető vidékek anyagiparosainak közvetlen mintakul szolgálhassanak. Ezen minták készítésénél különös súly fektetendő a hazai formák és motívumok értékesítésére. E célból a miniszter időről-időre minden egyes vidékről egy ügyes fazekas háziparost fog berendelni, aki a saját vidéke anyapából a korongolást végezze.

3. Minden vidék régi és új edényeiből mintagyűjtemény állítandó össze, melyből azon vidék agyagiparának fejlődése megítélhető legyen. E gyűjtemények a budapesti m. kir. technológiai iparmuzeumban fognak elhelyeztetni.

4. Az említett tendenciából kiindulva, t. i. hogy minden vidéknek jellegzetes agyagipara legyen, törekedni kell a központi műhelynek a speciális magyar u. n. paraszt-majolika tyust megteremtési, mely természetesen vidékenként változó modor és alakban, lehetőleg újat nyújtson e téren. Mielőtt azonban ennek az új fajtájú edénynek mintái forgalomba hozatnának, azokra nézve a magyar iparművészeti társulat bírálata lesz kikérendő és ezzel együtt a sorozat a miniszter elé terjesztendő.

5. Amennyiben egyes iparosok (gyárosok) kísérleteket kívánnak végeztetni vagy maguk végezni, a felmerülő költségek megtérítése mellett (amennyiben t. i. a kísérletek különleges költségekkel járnának) azok számukra teljesen díjlanul eszközözendők, illetőleg nekik megengedendők.

6. Az egyes házipari vidékek főkérésése és ott a háziparosok figyelemmel kísérése, utbagazítása, hogy a fejlődés helyes irányban mozogjon, szóval az agyag házipar szakszerű felügyelete szintén egyik főfeladata a műhelynek.

7. A műhely az ipariskolák céljaira szükséges mintákat a külön e célra kiadandó részletes utasítás szerint mintázza és az iskolák részére sokszorosítja, ezenkívül pedig gipszmintákból törzsgyűjteményt létesít, melynek elhelyezésére szintén a technológiai iparmuzeum helyiségei fognak szolgálni.

A műhely nem foglalkozik tudományos kísérletekkel, sem tulajdonképeni oktatással, mint amelyek nem vonhatók ügykörébe, hanem kizárólag gyakorlati iparfejlesztő tényező kíván lenni. A műhely nem is fog semmiféle adminisztrációs teendőket végezni, nem lesz tehát külön intézet és csak addig fog fennállni, míg főbb hivatását betöltötte.

E rendeletek folytán megindult a munka Felső-Magyarországban és a Székelyföldön a fazekasipar lábraállítására. Am ennek az akciónak ki kell terjednie a Dunántul s nevezetesen Sümeg fazekas iparára is. Hisz a kisipar védelme, támogatása s művelőinek megmentése ma már az intéző körök lelkében ott él. Ennek adott kifejezést első miniszteri beszédében boldogult Horánszky Nándor is, akinek halálát ez ország minden lakosával együtt különösen élnenken sirathatják a kisiparosok. Reméljük azonban, hogy utóda az ő szellemében jár el s szinte első gondja lesz a kisiparosok támogatása. Ezt a támogatást kérem kellene a sümegi fazekasoknak is, kérem kellene, hogy Hegedüsnek fent közölt intézkedéseit terjesszék ki Sümegre is. Ő reagok is.

Most Flórián-napján tartja a sümegi fazekas ipartársulat értekezletét. Ajánljuk figyelmébe az itt elmondottakat. Végre is vagy ötven család támogatásáról s a híres sümegi fazekas ipar föllendítéséről van szó.

Visszapillantás és előrelátás.

Irta: Gidófalvy István dr.

III.

Ma már az a jogunk és kötelességünk, hogy egy falusi, mint a városi alakulásokat feuntartsuk és fokozzuk.

Órizzuk ellen a gyárvárosokban a gyárosokat, hogy embertársaik munkaerejével vissza ne éljenek. Az aszonyokat és gyermekeket csak korunknak és nemüknek megfelelő alkalmas munkára használják föl, mert az üzérkedés tulajdonképen teszik, aláássák a nemzet egészségét.

És ha ez sikerül nekünk, egy falusi élet a városival, az altruistikus a spekulatív étellel harmonizálni fog s Magyarország, édes hazánk, nagy és hatalmas lehet!

Kolozsvár azon szerencsésnek mondható alakulások közé számítható, hol a falusi, a városi elemnél aránylagosan van képviselve s éppen ezért minkettől megélhető módját ezen egymásra utaltság nagyon könnyűvé teheti.

Kolozsvár városnak városi eleme már a régi idők óta szervezve van.

A kereskedelmi és iparkamara, ipartestület, különböző iparos szakegyletek, iparosok és kis-kereskedők hitelszövetkezete, egyletek, körök és mintegy tíz pénzügyi részvénytársaság alakjában mind az ugynevezett városi elem javát szolgálják.

A fatusi, a földművelő elem még nincsen kellőleg szervezve. Azt az ahhoz értőknek okvetlenül szervezni kell.

Valamennyi földművesnek hitelszövetkezetekben, termelési tej- és tejtermékek értékesítő, baronfi tenyésztő és értékesítő szövetkezetekben kell tömörülni.

Védvámokkal egy város gazdaközösségét fenntartani nem lehet és nem szabad. Igen meglepő s mondhatom szomorú volt, mikor a tevévám kérdésében a kolozsvári gazdák közül többen és sokan az ő érdeküknek a védvám mellett szóltak fel.

Mit mondanának a kolozsvári gazdák ahhoz, hogy ha állat és gabonatermésük egy részét valamelyik szomszéd községben vagy városban csak védvám lofizetése mellett tudják értékesíteni.

Annál a tejvédvám, amit a város közigyűlése megállapított, sokkal többet érne, ha szövetkezetben egyesülne és nem naponként 2-3 száz asszony hordaná a tejet, hanem csak egy-kettő.

Dacára a behozatali tevévám, a vidék győzelmeskedni fog a kolozsvári gazdák mind addig, amíg nem szervezkednek úgy, amint fent jeleztem.

Van Kolozsvárott egy pár ezer földész gazda polgártársunk és dacára a védvámoknak, a vaj egy jó részét Brassóból szállítják Kolozsvárra.

A sajt és turó szükségletet a külföld és a haza távoli vidékei látják el, a burgonyát időközönként waggon számba Nagy-Váradi vidékről hozzák és még a világhírű kolozsvári káposztával is versenyre kél a messze vidék termeszövényeinek tömege.

Nohát ez így nincsen jól!

De, hogy nincs másképp, annak éppen csak a kolozsvári gazdálkodók az okai, mert még ma sem szervezkednek úgy, amint érdekük megkívánja.

Nem látom őket termelő szövetkezetbe tömörítve, nem látom azt a belterjes kerti gazdálkodást, amit az ideözönlött bolgároktól már eddig eltanulhattak volna.

Ne okozzanak senki mást, ha dolgaik nem úgy mennek, ahogy ők akarják, mert szóthuzás mellett szétesnek, mint az oldott kéve, de ha egyetértéssel szövetkeznek, olyanok volnának, mint az egykori összekötött vessző-csomó, hogy külön-külön mindenik eltörhet, összekötve azonban egy ember sem tudja azokat szétvágni.

Figyeltetem kolozsvári gazda-polgártársaimat, hogy ha még ma sem gondolnak a szervezkedésre, úgy ha a vidék a tejszövetkezeteket megalakítja, még sokkal kevesebb tejet fognak elárúsítani, mint amennyit ma tudnak.

1897-ben a kolozsvári evangélium szerint reformált egyházközség „Egy könyv”-et adott ki és azt 5000 kolozsvári polgárnak ingyen megküldötte. Abban meg volt írva a szervezkedés módja. — nézzenek most utána és az ott nyújtott útmutatás szerint tegyék meg még ma, mert még nem késő, amit az egyházközség jól megfontolva gazdátársainknak ajánlatba hozott.

Kérem, fogadják meg e tanácsot, mert javukra szól az!

Vége.

H I R E K.

— **Horánszky Nándor** kereskedelmi miniszter alig hat heti miniszteri működés után április 19-én 64 éves korában elhunyt. Az ország költségén április 21-én temették el. A nemzetnek hozzáfűzött dús reményeit magával vitte a sirba.

— **Első áldozás.** A sümegei elemi iskola III. osztályu növendékei f. hó 23-án részesültek először az áldozásban. Németh János plébános ez alkalommal szép beszédet intézett a növendékekhez, fejtegetve az első áldozás fontosságát, aini eltörölhetetlen emléket vés a szívbe. A beszéd után az áldozók égő gyertyával kezökben odajárultak az oltárhoz s elnyerték a legméltóságosabb szentséget. Áldozás után mindegyik egy-egy szép emlékképet kapott, amely az urvacsoráját ábrázolja.

— **Egyházmegyei hir.** Sinkovics Nándor csehii káplánt Szent Békátára, Jankovics Ferencet pedig Tabról Csehre helyezte a megyés püspök.

— **Doktor Jankovics Tihámér** káptalanfai segédlelkészt április 19-én a budapesti egyetem teológiai fakultásán doktorrá avatták.

— **A buzavesztelés.** A katolikus egyház szertartásai szerint Szent Márk hetében körmenetet tartanak, amely egy közeli buzavesztéshez vonul, hol az Istenhez könyörögnek: „A földnek bő gyümölcsöt adjad és megtartsad.” Ezenkívül a négy világrésze felé evangéliumokat énekelnek és több könyörgő imát mondanak. Községünkben a körmenet április 25-én pénteken volt Németh János plébános vezetése alatt.

— **Alapítványok.** Városunk előjárósága végre kiadta az 1901-ről szóló pénztári számadásokat. Ebből közöljük a város kezelésében levő nagyobb alapítványokat. Ezek a következők: Főreáliskolai alap 130223 K. 38 f., reáliskolai alap 98747 K. 54 f., reáliskolai ösztöndíj 1800 kor. reáliskolai tanári nyugdíj 6801 K. 60 fill., reáliskolai könyveszerzési-alap 2124 K. 70 fill., reáliskolai tápintézeti-alap 2526 K. 68 fill., elemi iskolai ösztöndíj 3332 K. 50 fill., elemi iskolai könyveszerzési-alap 3075 K. 02 fill., kisdodovodalap 20672 K. 18 fill., iparostanonc iskolai-alap 3072 K. 78 fill., Ramasser szobor-alap 5576 K. 77 fill., kórház-alap 18848 K. 11 fill., szegény-alap 8140 korona 45 fillér, kiházi tási-alap 4237 K. 95 fill., kolera árva-alap 2828 K. 98 fill., cseléd ösztöndíj-alap 1723 K. 70 fill. Ezenkívül több kisebb alapítvány. Az összes alapítványok értéke 410.089 K. 98 fill.

— **Tália Sümege.** Kárpáthy György színtársulata tegnap este a Kaszinó nagytermében megkezdte előadásainak sorozatát. Bemutató előadásul Rákosi és Gutai a *Sasok* című vígjátéka került színre.

— **Az ázszió.** A vámmilletékeknek ezúttal történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet—pótlék 1902 évi május hónapra 19 1/2 %.

— **Meghívó.** A zalamegyei általános tanítótestület „sümegei tanítóköre” ez évi rendes közgyűlését f. évi április hó 30-án délelőtt 9 órakor Zala-Mihályfán az állami népiskolában a következő tárgysorozattal fogja megtartani: 1. Gyakorlati előadást tart Tóth Lajos z.-mihályfai állami vezértanító III. IV. osztályu növendékeivel a nyelvtanból. 2. A növendékek távoztával: elnöki megnyitó. 3. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Elnélet előadásul Pap József sümegei kántortanító felolvasa értekezését az alaptétel fölött: „Mit kell szem előtt tartani a tanítónak a természetudományok kezelésénél?” 5. Elnöki jelentés a 400 koronás „Eötvös alapról” és „Eötvös összes műveiről.” 6. Pénztári jelentés. 7. Aelnök választás. 8. A jövő gyűlés helyének megállapítása és gyakorlati s elméleti előadók biztosítása. 9. Indítványok. E gyűlésre a t. tagokat és iskolabarátokat tisztelettel meghívom. Könyve József, a járáskör elnöke.

— **Holdfogyatkozás.** Ennek nevezik, pedig csak a föld árnyéka borul rá a hold ezüsthényű pufók képére. Ez esett meg f. hó 22-én este is. A holdfogyatkozás este 6 óra 17 perckor kezdődött, de mi csak fél hét után láthattuk meg, mert ekkor kelt fel a hold. Nyolc óra 57 perckor tartott a teljes holdfogyatkozás. A csillagnyájnak ez a szelid pásztora mintha most kirugott volna a hámból, olyan rezes képpel nézett le ránk. Kilenc óra tájban azután megjelent ábrázatának alsó részén szokott fényes sáv, ez folyton növekedett s 10 órára teljes fényfel ragyogott le ránk. Sokan szemlélték a holdfogyatkozást.

— **Vasutépítés.** A tapolca-keszthelyi vasút építésének munkálatait a lefolyt héten megkezdették.

— **Adókövető bizottság Sümege.** Elnök Szücs Zsigmond bérlő. Elnökhelyettes Faludy Antal volt városi pénztáros. Rendes tagok: Zathureczky Márton birtokos, Németh Zsigmond kereskedő. Póltagok: Luizer Lajos birtokos, Steiner Simon kereskedő. Alisp. kinev. Rendes tagok: Semetke József birtokos, Darnay Kálmán kereskedő, Mojzer József birtokos és Dervarics István gyógyszerész.

— **Vásár áthelyezések.** A zalaegerszegi április 28-ikára eső országos vásár napja kereskedelmi miniszteri engedéllyel április hó 30-ikára helyeztetett át. — Drávaegyház község kérelmére a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy ott a folyó évi augusztus 10-ére eső országos vásár ez évben kivételesen folyó évi augusztus hó 11-én tartassék meg. Ugyancsak Tapolca község kérelmére a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy ott a f. évi augusztus 16-ára és december 6-ára eső országos vásárokat ez évben kivételesen f. évi augusztus hó 11-én, s a másikat december 1-én tartassék.

— **Telefonhálózat.** Lányi Kálmán kir. főmérnök az áprilisi megyei közig. bizottsági ülésen indítványt tett a városi telefon hálózatok létrehozatalának elősegítésére és az ezen hálózatoknak

az interurbán hálózatba való bevonásával a megyei telefon hálózatnak részben létesítése tárgyában. Tekintve, hogy abban az esetben, ha valamely városban 25 előfizető jelentkezik, a telefon hálózatot a kincstár saját költségén létesíti, sőt az így létesített városi telefont az interurbán hálózatba is bekapcsolja: a közigazgatási bizottság ezt a körülményt kedvezőnek találja arra, hogy a megyei hálózat részben előálljon és mivel a városi telefon hálózat létesítésére Zalaegerszeg, Keszthely, Tapolca, Sümege, Szentgrót és Alsóendva városokat alkalmasnak véli, felhívja a nevezett városokban székelő főszolgabírákat, illetve Zalaegerszeg rdt. város polgármesterét, hogy a jelzett városi telefon hálózatnak létesítése érdekében fáradozzanak, a kívánt számu előfizetőket biztosítani igyekezzenek s az erre vonatkozó aláírási íveket f. évi május 10-ig a közigazgatási bizottsághoz küldjék be s a netán szükséges tájékoztatót — megkeresésre — a kir. államépítészeti hivatal fogja megadni. A bizottság Lányi Kálmán főmérnöknek a tett indítványáért köszönetét fejezte ki Lányi indítványa szerint a megyei telefon hálózat könnyen megvalósítható. Egy előfizető évi díja 120 kor. s csak három évre köti le magát minden távbeszélő állomás tulajdonosa. Ekkora áldozatra kész pénzügyi intézeteket, kereskedőket a vármegye minden jelentékenyebb pontján kell találni, annál is inkább, mert a városközi távbeszélő úgy van kapcsolva, hogy a kereskedő részére levelezési költségben is visszatérül az előfizetési díj. Zalaegerszegen Gráner Géza vállalkozó azonnal megkezdte az előfizetők gyűjtését. Ivén már 28 előfizető van. Zalaegerszeg részéről tehát már biztosítva van a kellő számu prenumerans. Reméljük, hogy városunkban is akad elégséges évi előfizető.

— **Nyári menetrend.** Az előző évek nyarán Kiss-Cell és Zalaegerszeg között mindkét irányban közlekedett és Kis-Cellen a gyorsvonathoz Budapest felé, illetve felől csatlakozással birt személyvonatot ismét forgalomba helyezték. E vonat Ukkon, Tapolca felől és felé fog csatlakozást találni. Ukk és Tapolca között az Ukról jelenleg d. e. 11 óra 38 perckor induló és az oda d. u. 3 óra 13 perckor érkező vegyesvonatot megszüntetik. E menetrend május 1-ével lép életbe.

— **Eltűnt.** Szalcbeger József jánosházi lakosnak felesége elhunyt. Az öreg ember, úgy látszik, nagyon lelkére vette felesége elhunytát, különben nem zavarhatta volna meg egy álm. Folyó hó 24-én elment fiához, Gáborhoz s elpanaszolta, hogy azt álmodta, hogy a házberadót rosszul vallotta be, s most ezért a csendőrök üldözik. Fiaától eltávoztván, eltűnt. Azóta keresik kutatják, de e sorok írásáig még nem jutottak nyomára.

— **Nincsenek már gyermekek.** Gyermekeledadás volt. A nézőtér, fel a karzatig tele gyermek arcoskák, olyan volt, mint egy óriási mező, a fakadó virággal tölt meg minden parányi helyet. Ha a darabban a gonosz és intrikus lelkű mostoha bántotta a jó leánykát, a nagy teremben fájdalmas sóhaja hallatszott száz és száz megbántott gyermeki léleknek, mikor pedig a gonoszlelkű hölgyet megcsufolták, mint millió apró csengetyű hallatszotta a gyermekek nevetése. Nincs az a primadonna, ki olyan ószintó tapsot kapott volna, mint mikor a kicsinyke tökmag huszár lefözi a nagy darab hoppmestert.

Mikor vége volt az előadásnak, hát mint zsongó köpü úgy hangzott a teremben a gyermeki zsvaj, Gondoltuk, no hát végre olyan színi előadás után nem hangzik a bölc kritiká.

Két kis gyermek beszélget az ajtóban. Tíz éves a fiu, nyolc a leány. A darabról esicsérgött a két gyermek. A fiucska mondta:

— Kár azért, hogy nem emelte ki eléggő az egyéni jellegét . . .

Nincsenek már gyermekek!

— **Emberölés.** A kés ismét véres áldozatot követelt Gyepükaján községében. Hofnán Pál ottani lakos kisbíró fia helyett hordta szót a kézbesíteni valókat. Ugy 6 óra tájban hazaérkezve, ott találta háza előtt Vitai Sándor gyepükajáni legényt egy legénypajtásával, éktelenül lármázva s káromkodva. Hofnán rájuk szólt, hogy ne káromkodjanak, s c endessen menjenek tovább. A legények csak azért is még jobban káromkodtak, mire Hofnán pofont ígért nekik. „No üssön pofon, Pál bácsi”, szólott vissza Vitai pajtása. Amit kért, meg is kapta. Erre a legény megfogta Hofnánt, Vitai pedig késével kétszer bele döfött. A második szúrás a szívet járta át a szegény embernek, s erre halva esett össze. A rémes tett lázas izgalomba hozta a falu népét s talán megincselik a gyilkost, ha a két községbíró közbe nem lép. Hofnánt, ki 50 éves ember s özvegyet és 8 árva hagyott hátra, az egész falu mély részvételével temették el, a legényeket pedig behozták Sümege.

— **Hatalmasan lefőzte.** Egy pap egészsége erősítése végett a légygyógyfürdőbe utazott és tudtán kívül oly vendéglőben vett szállást, amelyben egy nagy mulató társaság szokott inni-enni. A pap jelenléte az ebédlőben nem volt inyére a mosdatlan száju társaságnak, és azért mindenáron türethetlenné igyekeztek számára tenni az ebédlőben való helyet. Elcéltek s anekdotákat hordtak össze, melyeknek céltáblája a papi állás vala. Nem használt semmit. A pap figyelembe se vette a durva tréfákat s nyugodtan helyén maradt. A kikapos urak egyike nem türethette tovább a dolgot s odamegy a paphoz: — Türelmét igazán csodálom, mondá; vagy nem veszi ön észre, hogy „ezeket a dolgokat, mind ön miatt beszélnek itt?” — „Ah igen, de én már az ilyenekhez hozzászokva szokva. Tudja ön, ki vagyok én?” — Nem uram, nem tudom. — „Nos elárulom önnek: én lelkiatya vagyok egy elmebeteg kórházában.

— **A cet halott.** Beállit az orvoshoz egy szegedi tanyai ember.

— Halál történt odahaza.

— Ki halt meg? — kérdi az orvos.

— Csak a gyerek, — legyint kezével az ember.

— Hány éves?

— Nem igen hanykolódik az évekkkel, csak ma gyűtt a világra.

— Élve?

— Nem.

— Akkor holtan.

— Amugy sem.

— De hát valamiképen csak kellett a világra jönnie, — türelmetlenkedik az orvos.

— Tetszik tudni, aszondta a bába, hogy cethalott volt.

— **Az életuntak.** Egy pénzsóvár atya szivtelensége majdnem halálba kergetett két viruló emberéletet S. mérnök és B. nagykereskedő leánya egymásba szerettek. Az apa azonban mitsem akart tudni a házasságról és a fiatal kőrök kijelentette, hogy leánya 100.000 korona hozományt visz férjének és csak olyannak adja leányát, akinek legalább ugyanennyi vagyona van. Azonban a mérnök szegény volt, mint a templom egere. Az apa hajthatatlan maradt s hallani sem akart e házasságról. E nyakasság mélyen elszomorította a szerelmes párt. Elhatározták, hogy közösen megválnak az élettől. A mérnök gondoskodott a revolverről és titkos menyasszonyával együtt elkészültek azon utra, melyről nincs visszatérés. Szótlanul, lassan haladtak a Teréz körut felé. Amint azonban Török A. és Tsa bankháza előtt elmennek, hallják, amint egy ur, aki a bankházból jött ki, egy várákos társának egy számot mond. És hozzátette: „100.000 koronát nyert!” Gépiesen ismételte a mérnök a nyerő számot. „Játszol te is az osztályorsjátékon?” kérdezte a menyasszony. „Igen.” „És melyik számmal?” A mérnök vállat vont; „Ha óhajtod megnézem.” Tarczájából előveszi a sorsjegyet. — Az a szám volt, melyet most hallottak említeni. Izgatottan besietnek Török bankházába, ahol, megerősítették az örömhirt és boldogságtól sugárzó arccal siettek a kemény szívű apához, aki most már beleegyezett a házasságba. És az életuntakból boldog házaspár lett.

— **Cserebogarak.** Ugy látszik, az idén ismét bő évadja van a cserebogaraknak. Még alig lombosodnak ki a bokrok, fák, alig melegegett át a levegő, máris sok cserebogár jelentkezett. Jó lesz, ha pusztítják a nagy károkat tevő bogarakat.

— **Déli Jég- és viszontbiztosító-társaság** Triesztben. Ezen társaság évi rendes közgyűlése március hó 15-én tartott meg és az 1901. évre vonatkozólag ott előterjesztett üzleti jelentésből a következő fontosabb adatokat közölhetjük. **A jégbiztosítási ágazatban** 3.699,256 korona volt a díjbevétel az előző évi 3.799,147 koronával szemben; károk fejében 2.918,258 korona fizetett ki az előző évi 2.145,564 koronával szemben. **A tűz viszontbiztosítási ágazatban.** 1.154,033 korona folyt be díjakból az 1900. évi 842,570 koronával szemben, míg a károk és kártartalékok figyelembe vételével 799,847 koronát igényeltek az előző évi 686,846 koronával szemben. A tüzdíj tartalék 577,016 koronára emelkedett és a díjbevétel 50%-ját teszi. A mérleg 813,368 korona nyereséggel zárul, mely az alapszabályszerű levonások eszközlése után részvényenként 32 korona osztalék kifizetését teszi lehetővé. A nyereség és díjtartalék ez idő szerint 2.588,954 koronára rugnak, úgy hogy a társaság teljesen befizetett 3.000,000 koronányi részvénytörke hozzászámításával 5.588,964 korona biztosítási alap felett rendelkezik.

— **Állást nyerne.** Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyerne: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselő, községi jegyző és jegyzőrnokok,

nőtisztviselő, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal: Budapest Rökk Szilárd ucca 27. Álláskeresési beigtatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyílt-térben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetések legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

— **Magyar Ipar.** Az Emke és Tanítók Háza gyűjtőjét Berecky Gyula, Darnay Kálmán, Márkus Ignác, Mautner Adolf, Steiner Simon és Würzburger Jakab árulják. — Az Emke levélpapírt pedig Horvát Gábor könyvkereskedésben kapható.

— **Köhögés ellen** a legjobban a Réthy-féle pe-metefü cukorka. Kapható Márkus Salamon fia cégnél Sümege.

Nyílt-tér.

Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

1902. B. 18/3.

Ő Felsége a király nevében!

A sümegei kir. járásbíró, mint büntető bíróság, becsületsértés vétségével vádolt Sebők Iván elleni büntetőben, a Karácsony Kálmán magánvádló által emelt vád felett Sümege 1902. évi február hó 21-én Szegedy B. la kir. aljegyző mint jegyzőkönyvvezető részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után következően

Í t é l t:

A kir. járásbíró Sebők Iván csetneki (Gömörmege) születésű, sümegei lakos, nős, vagyonos, magánzó földbirtokos, a losonci 25-ik gyalogezred tartalékosát büntöské mondja ki a btkv. 261. §-ában ütköző becsületsértés vétségében, melyet az által követett el, hogy f. évi január hó 3-án mások előtt Karácsony Kálmán sümegei járási szolgabíróval azt a hirt terjesztette, hogy állásától fel van függesztve és ezért a btkv. 261. §-a alapján, az 1892. évi XXVII. t. c. 3. §-ában meghatározott célokra fordítandó, 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett fizetendő, behajthatatlanság esetén a btkv. 53. §-a értelmében (3 napi) három napi fogházra átváltoztatható ötven korona pénzbüntetésre elítéli.

Kötelezi, hogy az esetleg felmerülő büntető költséget a kir. állami kincstár részére az 1890. XLIII. t. c. 9. §-ában meghatározott módon megtérítse.

Elrendeli, hogy az ítélet jogerőre emelkedés után egész terjedelmében a „Sümege és Vidéke” helyi hírlapban vádlott költségére közlésre közzétesse.

Indokolás:

Karácsony Kálmán sümegei járási szolgabíró becsületsértés vétsége miatt emelt vádat Sebők Iván jelenleg sümegei lakos ellen, az alapon, hogy Sebők Iván mások előtt azt a hirt terjesztette róla, f. év elején, mikép ő állásától fel van függesztve.

A mai tárgyaláson Sebők Iván vádlott beismerte, hogy f. évi január 3-án Boba és Sümege közt, egyik vasuti állomáson, egy keszthelyi gazdasági tanintézet hallgatójának, beszélgetés közben azt mondta: „azt beszélük Sümege, hogy Karácsony szolgabíró ur állásától fel van függesztve.

Mint hogy ez a tényállítás a valóságnak meg nem felel, mint hogy az alkalmas arra, hogy valósága esetén, sértett közmegevetésnek tegye ki, s ekként a btkv. 261. §-ában ütköző becsületsértés vétségének tényálladékát megállapítja, ezért vádlottat abban bűnösnek kellett kimondani.

A büntetés kiszabásánál enyhítő körülményül vette a bíróság vádlott büntetlen előéletét; ellenben súlyosítól, hogy minden alap és arra adott ok nélkül, egy köztisztviselő becsületét hurcolta meg, hogy minden felkérdezés nélkül önként terjesztett a becsületsértő tényállítást, hogy mint jogi iskolát is végzett egyén állításának sértő jellegét s köztisztviselőre hátrányos következményeit jobban mérlegelhette. — Ezeknek figyelembe vételével a büntetést, a hivatkozott törvényszakas alapján, a kitett mértékben kiszabni kellett.

A büntető költségek viselésére kötelezés a B. P. 479. 480. §-on, a hírlapi közzététel elrendelése a btkv. 277. §-án alapszik.

Sümege, 1902. évi február hó 11-én.

Saághy János, kir. aljárásbíró.

1886/B. 1902. szám.

Ő Felsége a király nevében!

A Zalaegerszegi kir. törvényszék, mint felebbviteli büntető bíróságnak a dr. Fritz József királyi törvényszéki bíró elnöke alatt Szalay László kir. törvényszéki bíró, Skóday Aurél kir. törvényszéki bíró, Csizsár Sándor kir. törvényszéki aljegyző mint jegyzőkönyvvezető részvételével alakult ítélőtanácsa becsületsértés vétsége miatt vádolt Sebők Iván ellen a sümegei kir. járásbíró előtt folyamathatott büntető ügyet, melyben a nevezett királyi járásbíró 1902. évi február hó 11-én 1902. évi 18/3. szám alatt ítéletet hozott a vádlott részéről a bűnösségének kimondása miatt bejelentett felebbezés folytán Zalaegerszegen, 1902. évi április hó 3-ik napján tartott nyilvános tárgyaláson vizsgálat alá vevén a saját személyében védekezett vádlott előterjesztésének meghallgatása után következően

Í t é l t:

A kir. törvényszék a sümegei kir. járásbíró ságnak 1902. évi B. 18/3. számú ítéletét helyben hagyta.

Védőt szabályszerű meghatalmazás hiányában igazolt meghatalmazottnak nem tekintti, részére megjelenési díjat meg nem állapít.

Indokok:

Vádlott felebbezést jelentett be az első bíróság ítélete ellen bűnösségének kimondása miatt.

A kir. törvényszék azonban az első bíróság ítéletét az abban megállapított tényállás alapján úgy minősít, mint a büntetés kiszabása tekintetében törvényszerűnek találta s azt a felhozott indokból helyben hagyta.

A védő díjának meg nem állapítása a szabályszerű meghatalmazás hiányán alapul.

Hivatalból figyelembe vehető semmisségi ok nem észleltetett.

Zalaegerszegen, 1902. évi április hó 3-ik napján.

Staniszlavszky s. k., elnök

Szalay László s. k., előadó

A LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB

ALKALMI KÉPES
LEVELEZŐ-LAPOK

KAPHATÓK:

HORVÁT GÁBOR

PAPÍRKÉSZŐ-
KEZDÉSÉBEN.

803. tk., 1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hájós Ignác dr. végrehajlatónak Bencsik János és neje Szabó Anna szentgróti lakosok végrehajtást szenvedők elleni 300 korona tökekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbíró részén levő a szentgrótmezővárosi 56 számú tjkben 762 hrsz. alatt Bencsik János és neje Szabó Anna tulajdonul felvett ingatlanra 2292 koronában ezennel megállapított kikéltési árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi május hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor Sztgróti községhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikéltési árban alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 229.2 K 20 fill.-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kikéltött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, Sümege, 1902. évi február hó 14-ik napján.

Szerdahely, kir. aljáró.

Wilhelm-féle
esűz és köszvény ellenes
vértisztító-tea
Wilhelm Ferenc gyógyszerész
cs. és kir. udv. szállítótól,
NEUNKIRCHEN, Alsó-Ausztria.
Csomagonkint 2 koronáért
minden gyógyszerárban kapható.

A csabrendeki gyógyszerár helyiség lakással együtt 1902. év július hó 15-től fogva eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Eziránt értekezhetni lehet a sümegi gyógyszerárban.

Brázay-féle

sós borszesz

nélkülözhetlen háziszer.

Kapható mindenütt.

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság
magyarországi osztálya
BUDAPEST, Váci-ucca 20-ik szám,
az „Adria” biztosító-társulat házában.
Báró Podmaniczky Frigyes
intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000.000 kor.
Tartalékok . . . . . 2.588.964 kor.

E társaság, mely a cs. kir. szab. „Adria” biztosító-társulat védnöksége alatt alakult, mindennemű terményeket biztosít jégkár ellen és a t. c. biztosító közönségnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.
A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorábban és legpontosabban térítettek meg.
Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az „Adria” biztosító-társulat magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügyelői.

Főügynökség: Hirsch és Frisch, Tapolca.

JANKÓ ARPÁD
cipésmester,
SÜMEGEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a tavaszi időnyre a legjobb minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozásu és tartós ur-, női- és gyermekcipőket készítek a legolcsóbb árrért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel
JANKÓ ARPÁD
cipésmester,
Sümege.

17-32.

JEGYZÉKE az 50,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer.	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
3	"	30000
1	"	25000
2	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
81700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

a melyek 5 hónap alatt huzatnak ki.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk! Hat millió koronánál többet nyertek nálunk nagybecsült vevőink

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely neimokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék szerint. 5 hónap alatt összesen tizenhárom millió 160,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt	— 75 vagyis 150 kor.
" negyed (1/4) "	150 " 3— "
" fél (1/2) "	3— " 6— "
" egész (1) "	6— " 12— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, azonnal de legkésőbb

folyó év május hó 5-ig
bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ
Budapest.

Hazánk legnagyobb detall osztálysorsjáték üzlete.
Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:
Főüzlet: VI. Terezkörút 46/a. Fiókok: 1. Váci-körút 4. 2. Múzeum-körút 11. 3. Erzsébet-körút 54.

Bendőlével kivágandó.

TÖRÖK A. és Tsa bankháza
Budapest.

Kérek részemre . . . . . I. oszt.
m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.
utánvétellel
( ) kérem
A. összegét ( ) postautóval
küldöm.
( ) mellékelem bank-
kor. összegben ( ) jegyekben (teljegg)
A nem tetsző töröndő.

Pontos cím.

Sümegei Takarékpénztár Részvény-Társaság.

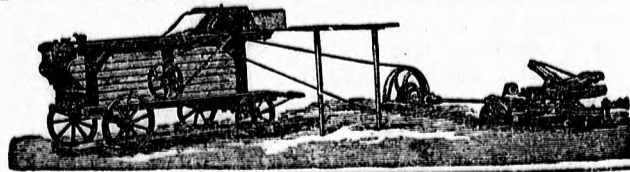
ÉRTESÍTÉS.

A Sümegei Takarékpénztár Részvény-Társaság 1902. évi július hó 1-étől kezdve az eddigi betétek kamatát 4 1/2%-ra szállítja le, az újabb betétek pedig 4%-ra fogadtatnak el.
Sümege, 1902. évi április hó 23 án.

Az Igazgatóság.

SMRČKA FERENCZ

géplakatos mester. SÜMEGEN.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sümege, a Hamuház-uccában (Epstein-féle ház)

géplakatos műhelyt nyitottam.

Elvállalok, minden, e szakmába vágó munkát, a legutányosabb árban. Gőz-cséplőgépek, szőlőpermetezők, szénkénegzők, répa- és szeckavágók; valamint varrógépek alapos javítását olcsón eszközölöm; ezenkívül villamos árammal galvanizálok.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Smrčka Ferencz
géplakatos mester Sümege.